

Privaat blauw. Portiers, evenementbeveiligers en voetbalstewards op risicovolle locaties en tijdens risicovolle momenten (2014). E. Bervoets, S. Eijgenraam (LokaleZaken, Rotterdam). Politiekunde 69

Doelstelling

Het werk van particuliere beveiligers – portiers, beveiligers van (muziek)evenementen en voetbalstewards – op risicodragende locaties en momenten in beeld brengen en daarbij ook bekijken hoe zij worden aangestuurd, hoe de samenwerking met de politie is, welke problemen beveiligers in het feitelijke werk tegenkomen en welke oplossingen daarvoor mogelijk zijn. Bijdragen aan inzicht in de particuliere veiligheidszorg, met name daar waar beveiliging en politiewerk elkaar raken of zelfs overlap vertonen.

Onderzoeksvragen

1. Op welke manier geven particuliere beveiligers op risicodragende locaties en momenten gestalte aan hun werkzaamheden? Hoe proberen ze onrust en geweld te voorkomen en hoe reageren zij bij (beginnende) onrust en geweld? Wat is hun handelingsrepertoire?
2. Hoe en door wie vindt de sturing – vooraf en verantwoording achteraf – plaats van de particuliere beveiligers? Wat is hun beleidsvrijheid en waardoor wordt deze bepaald?
3. Hoe is de formele en informele samenwerking met de plaatselijke politie?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie
- documentanalyse beleidsstukken
- participerende observatie
- interviews

Samenvatting

Particuliere beveiligers – privaat blauw – hebben steeds meer verantwoordelijkheid en taken bij de aanpak van onveiligheid. De samenleving (waaronder politie en gemeente) lijkt te verwachten dat particuliere beveiligers hun territorium breder interpreteren: niet meer tot een meter voor de deur of tot de poort van het voetbalstadion. Aan hen wordt in toenemende mate gevraagd (en zij voelen de druk ook) om meer werk te maken van de publieke ruimte. Daarbij hebben zij vanzelfsprekend ook te maken met geweld, hoewel private beveiligers menen dat het geweldsmonopolie in handen van de overheid moet blijven.

De private veiligheidsbranche is een snelgroeiende sector met momenteel zo'n 35.000 werknemers. Een groot deel van het werk in deze sector speelt zich steeds meer af in het perspectief van de vrijetijdsbesteding. Dit laatste element is tamelijk onderbelicht gebleven in onderzoek naar de private veiligheidswereld.

In dit etnografisch onderzoek is gekeken naar de frontlijn van de private veiligheidszorg en meer specifiek het omgaan met (de dreiging van) geweld. Hoewel het geweld er vaker niet is dan wel, werd juist doelbewust gekeken naar risicovolle momenten en locaties. De studie is toegespitst op horecaportiers, beveiligers van muziekevenementen en voetbalstewards. Niet alleen werden tientallen betrokkenen geïnterviewd, maar ook draaiden de onderzoekers een groot aantal diensten in de desbetreffende sectoren als participierend observator mee.

Op het eerste gezicht richten de beveiligers zich met name op het private domein waar zij de burger ontmoeten in diens rol van onder meer klant, bezoeker of voetbalsupporter. Het onderscheid tussen de publieke en private veiligheidszorg is echter lang niet zo scherp, zo blijkt uit het onderzoek. In beide werksferen is vaak sprake van 'vaste klanten'. De personen die in een woonwijk problemen veroorzaken, doen dat geregeld ook in het voetbalstadion en op evenementen.

Deze ontwikkeling waarbij private politie ook meer werkt in de publieke ruimte, maakt deze studie extra relevant voor zowel politie, beleidsmakers als de beveiligingsbranche zelf. Het vraagt om een bezinning op de positie van de particuliere beveiliging. Het werpt ook vragen op als: dienen beveiligers te beschikken over extra bevoegdheden? Zijn wellicht handboeien nodig? Hoe ga je dus om met het geweldsmonopolie van de politie?